

NAGANIONY (24) *part praet pass pf*

naganiony (17), **naganion** (7).

Oba a jasne; -ony; -on : -ón SarnStat (3:1).

sg m N naganion (5), naganiony (3); ~ (attrib) naganiony (2); ~ (praed) naganion (5), naganiony (1); naganion BibRadz, SarnStat (4); naganiony WujNT. ◇ G naganion(e)go (1). ◇ D naganionému (1). ◇ I naganionym (2). ◇ f N naganionã (5), naganiona (2); ~ (attrib) -ã (4); ~ (praed) -ã (1), -a (2); -ã SarnStat; -a GroicPorz, CzechRozm. ◇ n N naganioné (2); -é (1), -(e) (1). ◇ L naganionym (2). ◇ pl D naganionym (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: naganiony od kogo (2), przez kogo, przez co (4).

Sł stp s.v. naganić, Cn brak, Linde XVII(XVIII) w. s.v. naganić.

Zasługujący na naganę, oskarżony, podany w wątpliwość; reprobus PolAnt; reprehensibilis Vulg (24): Ale podbiiam ciãło moię/ y zniewalam ie/ ábym ia łnadz przepowiedziawłzy inłszym/ łam łię nie łtał nágánionym. *BibRadz 1.Cor 9/27; ktore mieyłce tãk łię rozumie iżby Pãweł nie był nágánion od ludzi gdyby temu dołyc nie vczynił co innym rołkazał. BibRadz II 95c marg, Act 19/27; A to nadziwnieyłza/ iż włzyłcy ten trudny á zãwikłány żywot gánimy/ á ten wolny á poćciwy włzyłcy chwalimy/ á wđzi łie s tego nágánionego nigdy wyplãtãc nie moźemy. RejZwierc 158v; áby nie było nágánione poługowanie nãłze [ut non vituperetur ministerium nostrum], WujNT 2.Cor 6/3, s. 653 marg.*

naganiony o co (1): Item łlodzyey Nyeyawny czterzy razi na ganyoni o łlodzieiłtwo y łpraw yãcz łfy. pyanthi raz obwynyoni bandãcz y vłłz [lege: juź] na sprawã nyema bicz pułzczon. *MetrKor 40/815.*

Szereg: »nie pomazany ani naganiony« (1): cłłowiek ieden łprawiedliwy miał być zãbity/ iãko ieden bãran niewinny/ nie pomãzány áni przed Bogiem nágániony. *CzechRozm 24v.*

W tytule utworu Jana Kochanowskiego (3): IANA KOCHANOWSKIEGO O CZECHV Y LECHV Hıłtoria nágániona. *KochCz kt, A4, B2 źp.*

a. *W funkcji rzeczownika (1):* Niémam łercã/ y nigdy ku złym mieć nie będe/ A z nágánionym áni zasięde. *KochPs 36.*

a. praw. *Oskarżony o nieposiadanie szlachectwa; inculpatus, redargutus JanStat (2):* Kmieć łłyłzał/ iż [szlachcic] był nágánion przez inłzého Szłãhcicã [per alium nobilem ipsum increpatum esse JanStat 556] *SarnStat 238; tedy tãkowému nágánionému inłzy łwiãdkowie dãdzą łwiãdectwo SarnStat 470.*

b. praw. *Oskarżony o wydanie niesłusznego wyroku, uznanie wyroku lub prawa za niesłuszne; inculpatus, redargutus JanStat (8):* Sędzia/ [...] którego łkazń bywa przez łtronę nágániona [cuius sententia per partem impugnatur JanStat 643] *SarnStat 795; trzy grzywny [...] iného czãłfu Sędzióm nágánionym [iudidbus redargutis JanStat 650]/ gdy znaleźiono że dobrze łkazãli/ były płãconé w obyczay łkãrania SarnStat 796, 796 [2 r.].*

naganiony o co (2): VStãwiamy/ iż przy nãłzý bytności/ [...] Sędzia łdźdãcy nie moźe byđz o złé łkazãnié nágánion: gdyź nie on łam/ ále ini/ y wiele ich łdździ. *SarnStat 797, 796.*

W charakterystycznych połączeniach: naganiony sędzia; naganiony o złe skazanie (2), przez appellacyjã, przez ruszenie, przez stronę.

Wyrażenie: »skazanie naganione« (2): O łkazaniu złym przez Sędzięgo wczynionym y nágánionym [de sententia ... impugnata JanStat 643]. SarnStat 789 [idem] 795.

c. praw. Uznany za nieważny (2) : Pieczęć troiákim obyczáiem bywa nágánioná. GroicPorz y3v.

W przeni (1) : Ale oni rzeká iż teź ziemię tę wtrácieli byli zá Krolá Nábudonozorá Bábilońkiego/ á wždy przymierze Boże z nimi nieuštáło/ áni pieczęć bylá nágánioná: á przeto y teraz [...] w przymierzu z Bogiem łą CzechRozm 79.

Synonimy: oskarżony, potępiony.

Cf **NAGANIĆ**, **NIENAGANIONY**

LW